

Noul Hyundai
Lasa-te
de inspi

Preturi i
de la 90%
TVA incl

Află ma

| Regimul artelor și munițiilor

Artele vizuale în 2013

Bienale, expoziții, festivaluri. 2013 a fost un an plin. I-am întrebat pe trei critici de artă 1) care a fost cea mai bună „personală”, 2) cea mai bună „colectivă” și 3) cel mai interesant fenomen (tout genre compris).

• Daria GHIU

2013 a fost un an oarecum haotic și lipsit de prea multe surprize. Bani puțini, energie destul de redusă. Cel puțin în România. Căci scena de artă internațională a metabolizat câțiva artiști români importanți, și asta s-a simțit și în anul care tocmai a trecut.

Cu toate acestea, s-au întâmplat în România unele fenomene interesante și au avut loc câteva expoziții curatoriate, foarte bune. Accentuez cuvântul curatoriatic, pentru că una dintre senzațiile pe care o resimt când intru într-o sală de expoziție aici - fie ea într-un muzeu, galerie ori spațiu nonprofit - este aceea de loc decorat cu lucrări de artă, așezare la întâmplare a lucrurilor în spațiu, atmosfera devenind fie prea încărcată, fie prea aerisită. Și nici urmă de adevărat discurs curatorial. Așa că, la polul opus acestor „așezăminte” nefericite, am remarcat în 2013 expoziția (distant de emoționantă) a regretatei Ioana Nemeș - „Sometimes we shouldn't pretend everything is OK”. Curatoriata de către Magda Radu & Alexandra Croitoru, la Salonul de Proiecte din București, a fost evident o expoziție greu de realizat în absența

artistului și cu lucrări care măsoară neîncetat timpul... Apoi, expoziția foarte atent construită a Ancăi Benera și a lui Arnold Estefan (artiștii - cred - cu cel mai interesant traseu în 2013, prezenți și la Bienala de la Istanbul) de la Tranzit.ro din București: „Am fost atât de puțini și atât de mulți am rămas“ (curator: Raluca Voinea).

Am vorbit pe larg, în aprilie, despre lansarea megaproiectului de un an de zile, „Q.E.D.“, de Mircea Cantor, la MNAC. O expoziție încă deschisă pînă pe 10 aprilie, care a reușit să aducă la muzeu mult public, și un public monden, pe care îl credeam nepregătit pentru arta contemporană.

Las la urmă fenomenele, doar cîteva dintre ele. Pavilionul României la Bienala de artă de la Veneția: „O retrospectivă imaterială a Bienalei de artă de la Veneția“. Artiști: Alexandra Pirici și Manuel Pelmuș, curator: Raluca Voinea. Nu cred că se așteptau mulți să vadă la Veneția un șir neîntrerupt de performance-uri, timp de șase luni, venite din partea unor artiști considerați, de unii, outsider-ii „adevăratei“ scene de artă. Succesul acestui proiect s-a măsurat atât la nivelul cronicilor scrise de către criticii de artă consacrați din lume, cît și la nivelul publicului entuziast, emoționat, amuzat - un public de altfel dificil, pe care cu greu reușești să îl oprești pentru mai mult de un minut, într-un pavilion național.

Un alt proiect curatorial de urmărit este cel al criticului de artă Igor Mocanu: „Avangarda revizitată“. Debutat în noiembrie 2012, a continuat tot anul trecut. Cercetătorul Igor Mocanu revizitează Arhiva Națională de Filme a României și transformă actul său într-o manifestare publică: e ceea ce tot mai mulți cercetători de istoria artei ar trebui să încerce să facă. Să împărtășească, să-și pună în dezbatere ideile, să arate și celorlalți ceea ce găsesc.

• Magda CÂRNECI

Cred că de cîțiva ani buni, scena vizuală românească se află într-o creștere evidentă de dinamism, ilustrată de cele două, trei sau mai multe vernisaje de artă care au loc în fiecare săptămînă la București, cel puțin. Efervescența aceasta e provocată de apariția unor noi promoții de plasticieni din ce în ce mai numeroși și mai dezinhibați, se datorează revenirii în forță a unor nume deja consacrate, dar se datorează și cîtorva galerii de artă private, care structurează acum competitiv cîmpul acțiunilor vizuale, la rîndul lor, din ce în ce mai diversificate, mai spectaculare și mai alternative. Am regretat sincer că limitele de timp și de energie fizică m-au împiedicat să văd toată oferta excelentă și bogată a anului trecut.

Din ce am văzut, cred că „Q.E.D.“ a lui Mircea Cantor de la MNAC, întinsă pe un an de zile, a constituit expoziția personală cea mai ambițioasă și mai bine pusă în scenă a anului 2013, pe măsura talentului evident și a anvergurii internaționale a autorului. Pe lîngă ea, aș vrea să amintesc expoziția „Teoria cercului“ a lui Francisc Chiuariu de la galeria AnnArt, o confirmare a valorii acestui pictor „post-postmodern“, aflat la mijloc de carieră. De asemenea, expoziția „Articole de interior - utile sau inutile - care ne fac viața atât de plăcută, de confortabilă...“, de la galeria Nicodim, a lui Teodor Gaur, un artist optzecist important, care continuă linia de recuperare „remodernă“ a artefactelor care ne-au definit și ne definesc în continuare universul mental pre- și post-1989. Nu aș vrea să uit expoziția „Black-based Cocktail“, de la Muzeul de Artă din Cluj, a pictorului Petru Lucaci, confirmînd vocația unui artist cunoscut, care, în ultimii ani, și-a pus energia în mod admirabil în slujba comunității naționale a plasticienilor, pe care o conduce cu devotament.

În ce privește expozițiile de grup, cred că „Orașul văzut de generația '80“, curatoriată de Adrian Guță, și expoziția feministă „Eu, En, Ich (II) - Mituri“, ambele de la Victoria Art Center, au confirmat vitalitatea creativă a optzecismului vizual, încă extrem de productiv și de... combativ. Dar trebuie să recunosc că expoziția colectivă cea mai importantă a anului mi s-a părut „Good Girls“, curatoriată de Bojana Pejic și Olivia Nițș la MNAC, o expoziție internațională care a reunit cîteva nume importante ale artei feministe românești și internaționale, dar care, din păcate, nu s-a bucurat de cronici și de exegeze critice cum ar fi meritat.

Ca fenomen artistic și social mai interesant, chiar provocator, trebuie să amintesc continuarea celor două programe - „Spațiul interdisciplinar Platforma“ (un proiect inițiat de Simona Dumitriu și coordonat de artiști, în tipologia artist-run project spaces) și „Salonul de Proiecte“ (coordonat de Alexandra Croitoru și Magda Radu), care structurează foarte dinamic activitatea de la MNAC - Anexa din București, unde se întîmplă cele mai curajoase interacțiuni dintre artă și social, din România actuală.

• Igor MOCANU

Cea mai bună expoziție personală din 2013 e una totalmente neortodoxă, în sensul că nu e tocmai personală - artistul expunînd alături de un altul, Radu Cioca, chiar dacă în excursuri total etanșe -, ci mai degrabă semipersonală, iar apoi pentru că, deși a fost vernisată în 2013, pe 14 decembrie, ea a rămas deschisă pînă pe 14 ianuarie 2014. E vorba de proiectul expozițional fotografic gigant „Puterea justiției și puterea spirituală“ de Bogdan Gîrbovan, de la Galeria Jecza din Timișoara. Momentul e semnificativ întrucît are în spate o muncă antropologică de documentare, de aproape cinci ani, demers intitulat de către artist „Uniforme și veșminte“,

prin care acesta a intenționat o punere în relație a celor două cele mai influente instituții ale statului român - Poliția și Biserica Ortodoxă Română -, prin prisma vestimentației funcționale cu care au fost investite prin legea seculară, respectiv religioasă. Rezultatele parțiale au mai fost expuse de autor, însă expunerea finală are loc abia acum. Înainte de a pune în discuție implicațiile ideologice și/sau estetice ale expoziției, trebuie spus că, prin asta, Bogdan Gîrbovan acoperă un gol care devenise îngrijorător în câmpul artelor vizuale: imaginea Puterii. Până acum, nu știam cu adevărat cum arată puterea, o vedeam zi de zi mediatizată, însă niciodată expusă.

De departe, cea mai bună expoziție colectivă de anul acesta este a unor morți. Dar asta n-are a face, întrucît miza expoziției se află în altă parte, într-un loc unde arta contemporană și critica aferentă, ca disciplină, calcă din ce în ce mai rar astăzi - adică cercetarea. E vorba de „În acest pavilion se vede artă. România la Veneția - 89 de ani de bienală“, expoziție curatoriată de Daria Ghiu și expusă în spațiul Tranzit.ro din București, în perioada 20 iunie - 20 octombrie 2013. Printr-un efort de documentare și dezarhivare aproape neverosimil, curatoarea a încercat să surprindă aproape un secol de participare autohtonă la Bienala de la Veneția, lăsînd pe parcurs lucrările să se bată între ele, atît pe verticală, în timp, cît și pe orizontală, în spațiu.

Cel mai interesant fenomen din câmpul artelor vizuale autohtone n-are nume, însă el poate fi aproximat prin faptul că se află sub zodia laică a dansului contemporan și a revirimentului pe care l-au căpătat artele performative în acest an. Mă gîndesc, în primul rînd, la fulminanta participare a României la Bienala de la Veneția, cu un pavilion conceput, gîndit, tălmăcit și performat de niște coregrafi care au curajul să scrie critic istoria artei, a bienalei în sine și a participării României, cu destule implicații politice. Însă eu, personal, nu pot privi această participare fără o punere imediată în oglindă, în comparație, în metaforă, dacă vreți, cu situația CNDB-ului, în 2013, și lupta pentru subzistență pe care a tot dus-o de cîțiva ani încoace.

• Cosmin NĂSUI

Avînd în vedere că nu se pot aplica aceleași criterii și filtre de selecție de la expozițiile naționale la cele internaționale, de la cele *low budget* la cele de mare anvergură, consider potrivită o selecție mai largă decît „cel mai“, „ cea mai“. Voi face referire doar la expozițiile artiștilor români fără să fie ordonate ca un top. 1) Așadar, cea mai bună expoziție personală: Dan Voinea, "A Momentary Rise Of Reason", Beers.Lambert Contemporary, Londra; Mircea Cantor, "Q.E.D.", MNAC, București. Valeriu Șchiau, "Visul", Aiurart, București.

2.) Cea mai bună expoziție colectivă: "Mitul național. Contribuția artelor la definirea identității românești (1830 - 1930)", MNAR, București; "The Essences of Reality, Eastern European contemporary artists", Muzeul Brukenthal, Sibiu. "Hotspot Cluj - New Romanian Art", Arken Museum of Modern Art, Copenhaga.

3) După investițiile de capital atrase mai ales de zona artei moderne, din ultimii patru ani, și expansiunea pieței prin casele de licitație și un fond de investiție în artă, urmează acum valul de retragere a capitalului împreună cu profitul și o contracție treptată dar simțită a pieței locale. Acum în România arta românească este valorificată financiar mai curînd la volum decît la recorduri spectaculoase de autor. Iar din punctul de vedere al atitudinii artiștilor, o mare parte din arta contemporană românească, ca și în multe alte locuri de pe glob care se doresc globale, se înscrie într-o zonă de stînga a politicilor activiste, sociale de critică la adresa capitalismului și a valorilor sale. Este în demers o paradigmă a formelor fără fond.

anchetă realizată de Matei MARTIN

Promotie abonament UPC

50% reducere timp de 6 luni la pachetul de 3 servicii - 127 canale TV digitale, net 200Mbps, modem wi-fi si telefonie nelimitata. Doar 39,5 lei/luna.

Aparut in Dilema veche, nr. 520, 30 ianuarie - 5 februarie 2014

0 comentarii 1281 vizualizări

© Toate drepturile rezervate Adevărul Holding 2011

Știri[Adevărul](#)
[Adevărul.es](#)
[Adevărul.it](#)
[Adevărul Moldova](#)
[Click!](#)
[Foreign Policy](#)**Femei**[Click! pentru Femei](#)
[Click! Sănătate](#)
[OK! Magazine](#)
[Click! Poftă Bună](#)**Servicii**[AdevărulShop](#)**Știință și cultură**[Historia](#)
[Dilema veche](#)
[Știință și tehnică](#)**Aplicații mobile**[Adevărul iPhone](#)

Soluție implementată de Tremend

